

ҮЛЭХИТТЭРИН КҮНЭ

ЧУРАПЧЫ
УЛУУБУН
ХАБЫАТА

№ 112 (8373). 1998 СЫЛ АЛТЫННЫ 10 КҮНЭ. СУБУОТА. СЫНАНАТА — 1 соав. 10 харчы

Ветеринарлар «төгүрүк остуолу» тәрипән ымыным-тарға мәктәпән-баһыыбалаан тарбастылар.

(РЕПОРТАЖ)

Федеральной почтовой службе сурутууга отдела

(Бүтүүтэ. Ийнхи хайынт 110—111 №№-гэр көр).
Чурагчидыг нэдүчилишцэ, сүрүүнээ, Чуранчы,
Бэгтэ оройунигарыг ыччаттара үөрэнэллэрэ, Биһи-
ги түрөп кинэрэбитигэр училишце сэрин сағана ха-
йи үлбэ үтү үгэстэмнэт. Үрдүкү Кылаабынай Ко-
ммунистайтан икки Махтаа суругу ылыбыт коллек-
тивтаах ээ. Франца көмөнү сүрүн тэрийээччи ком-
мунистай тарилга оной оркуоннайдык кири туттара.
Экспозуш, сэрин сағана Н. В. Сталин суругунан
махтаа Правительство нағараадатыгар тэтиэллэрэ,
Их илүүс үтү үгэстэрдээх, түмсүүлээх коллективка
кытыла түсүлүнүт.

Афоня «я», хотя «я» кылааска түбэһэн, тус-тусна үчүгүлүштү. Ол да буоллар, кылаас таһынаагы кылааска, уус-уран самодеятельноска илэдьи бииргэ кылаарыт. Афоня уонна миң көнспүрдэргэ хоруун-наа үчүмүрүтүн—«Элбэх бэргэлээ» дигэн сценаны олоһон өбөлөрү күлэлэрттир буоларыт. Аршяттан диир баайыран кэлбит бэртэхэй ырыаһыт М. Г. билинэ көспүктүбүтэ. Кини хас биирдин кылааска «элбэх бэргэлээ» дигэн аналалаабыта. Афоняныын өл-кө ырыа таһаарааччыларынан буолбунуут. Сар-мааһаагы тардыада, бырааһынньыктарга, түмсүү-лөх хааныларга кылаастар «эзанадаларын» строй-дунан түрүүрэн уонсай ырыаны таһаартарара.

Училище бөлгени кылаанын комсомолцтарыттан та-
лианы үзгелы баша училище комсомолскый к-
метитин члеленин селдыбаша. Ошон училищеде
кенизиптан обществениай үлөзү актыбашаиды
кытан барыта.

байныг сүнгүй сүрэхийгтгэр 1945 шаллаады нам
нийн 9 күн хаан да умнууллубаттык хатанан хаал-
бат Улуу Кыайыны буолбут сурааын истэн, эбэр-
дэ, элчин бобута тутуһуу, сарын-сарыны тап-
салаа... Үгүстэр үөрүүнүн мичилиспит харахтарыгар
булуу үгүстүнү ажалсаары суох буолбут күндүттэй-
үкүлү доонорун айыта ыган таһаарбыт уулара ча-
палалар...

— Училище, торжественным маршем по направлению центральной трибуны района шагом марш —
— Бетанов хамзаидалзан бытарытар.

Ихэнх сүүлтэйг нь кишинээх колонна күүгэс гынаа,
хүлгэн, тэгийг хардылаан нинны днэки дүүкүйн
дүүкүй.

—Зачевай, песню!— Михаил Георгиевич, козлуту-
вил, ырыата суох хаамтарбат. Эгэ бүгүһүнү күһнэ

Ишгийн алт кылаастан алт кийн тахсмахтаах
то да, тодо эрэ Афоня бийикки циксийэх эрэ эби-
илт. Ону ол дээбэнкэ, нмиссэн кэбнбэн барав, билэр
мечей ирылбытын тардан кэбнбэбит. Ону колонна
бүтүсүүтэ, бэл учууталларбытыннын тэбис-тэнтэ
жааан шырпнэбит. Ол курдук, эрдэ кэлбит саас
тарым-үйэдэ куурдубут буор суолун устун нуучча-
ны, сауалны ирылэрынан солбухуннары догууол-
латан колонна оройуон кийин дээки хааман хотол-
луннар...

Афонь 1947 сумлаахха начаалынай кызастары
фотер учуутал аттестатын ылан, очтоотобу поли-
тика өөрдүүлүгөр сон түбэлзи, хогуугу кыра ахсаан-
таз хараагыр далайга кэрэнп, үйлэс-

Үнэнхү Бүлэг оройгоонон Күлүр наамаалынай оркуу-
латыгар ээбиэдиссэйиинэн тийибтэ.

«1947 сүүлэхэхи Арыг: начальнай огуулатын мэргэилгы, үлүс кылаастарын хойуу, хара баттарын өрө тарааммыт, араас, сырдык хааннаах, билингтээн адылх сымл ара эдэркээн үчүутал үөрөннэтэ. Учуу-талбыт Афанасий Васильевич номотон, көрсүө, кини-ни бэйэтингэр тардар, илттээн сырдаан калар ураты көрө кини этэ. Араас саастаах, араас сайдымаллаах эбээн, саха өлөрлөрүгэр олус итти, эйбэс сымнаа-наа тутта сойуээннэтэ. Ол сымл биирдэ кыйынырбытыа,

КОМСОМЛ 80 СЫДЫГАР

КУЛУМ ГЫНААТ СҮППҮТ СУЛУС

(ЛХТЫ ОЧЕРК)

бигдэг киши эмэ мэхитүн ойдөөбөнүн. Бары күүс
оётун курдун батына сымдаан учууталдынынын
бигдэг ооньуурбуге,—дизин сурууар кэлине Кытаан-
нах оскулатыгар учууталдын *И. С. Коркин.*

«1948 с. хүн Булун оройгоос Бороо нэлэлзэ-
гн үс кылаастаах оркуудаттар наһаа эдэр, краас
хааннаах, кизг армалхай айнаааах, тэг гана кырай-
тарбыт хара баттарар, өр таравымт, үрдүк көнө
унуохтаах уол учууталынан элээн кэлбитэ. Дороо-
болоһон, аатын билиһиннэрэн бараа, хоту муораа
учууталаан кэллим дигэнтэ. Илэм Елдокия Тихо-
новна Арайаа оркуудаттар оркуудастыра, өнөн би-
лигэ дэргэлээн үлэсэртэ. Биирдэ да оёну монго,
күрүйдүн эрэр сэгэртэ илтибэт элэм. Үөрөр мэт-
төх оёну кэлэе хоһуур килэлэрэн эбии үөрэтэрэ, сү-
бэлээрэ. Ырааһыныктарга дакыллат оёроһо, мч-
кытары муһун, нэсипэр кэрдөрөрө. 1949 с. кини
көбүлээһинин улахан манаах тэриллэбитэ, ону
олөхтөөхтөх ону сөбүлээһинтэрэ,

Ол сайн от хэвийн өгтөмжлөх, чааһнай сүлүү-
лээхтэрт, от бичрэхт гыла быһаарбыттара, Кини би-
лэхэ мнэххытын өлөрүмэт, бары өтүөхүт дьабитэ.
Муус урдунан хөдүүлэи, кини өхсөн, мнэ муһһаи
ыһахытын сэл таһаарбыһыт. Ол курдук сүрөхтөх,
наһаа кыһамныһах этэ. 1950 сыллаахха дөйдүтү-
тар кэлэригэр олохтоохтор наһаа үчүгэйдик албаан
атаарбыттара,—дизин ахтар эдьийини кэриэтэ са-
мһаи кэриэтэ Пелагея Тарасовна Лазарева.

Афоня ийэлээх аята бишрэд эмэтэ ширсбиттөрүн, этисниттөрүн өйдөөбөт. Мээднн туюхха барытыгар сүбэин сымдыар, үлэни эрэ оро туунут дьон этилэр. Абаара Василий Михайлович колхоз удаарыныньга сөбүгэр тэтинэх, атабынан дабаны, тустан дабаны тиннээхтэригитэн хаалсыбат киһи оҕолоруу ханан да мөҥө-этэ сымдымбат этэ, эгэ таһымьа, занчыктарыт-тан тардыа баара дуо. Ого буолан баран хайдах сүүрбэт-көппөт, мэһинтээбэт буолуой, ол сымдыан бу-руйу да өгөрөн кэбиһэрэ ханна барыа, илэҕо Ва-силье бу кыһаҕа кэрээн ээрэ кэбиһэрэ. Эгэ

ларынан сытар ойбос күөлнөрү бүгүнкүшүлүккө бй-
наарыннылар.

Мунхалааныны салайагч элчинтүүхтэринээн Пес-
триков М. Д.—үзэс дараа, хуту көбөрүүлүү кыт-
гылааца, Сорозовский Н. Н. Попов П. Т.—үзэс вете-
рашара уонан Протоколовон В. М. алаанызар,
Анамыт маашрут быһыыгын дараага 4 мунхалаан
балыктык буолуулар.

Итгэл зориулалттай олонхтоохтороо нүүх бэллэх
бэлтгэл тэргээний хэргийг бултуурга тэргээнд,
чандионичи нээмийн аргатын хаачааарга эмиз
эрэвчлээр.

Василий ЛЫТКИН.

БЫНААРЫ

«Сага олох» хаймат б. д. б. багасан ышын 19 нү
нүжээд нүмэргээр «БОВУОХХА» див тоболоо
элбэх ийн илин баттааһынаах С. П. Макаров чаа
һынай автозаправканы тутан ээрэн утаран сур
бэчээтэмнэ. Маван сибээстэн, Чураачтааһы
№-дээх уттан быйһыг этэрэт байгын өтүтгэ
маньны быйһыгын хаймат нөгүө тирдэри нээ
лааһынаа аагар.

Суруука, быстахтык ыллахха, «Антанан» кыа оуол
лан баран арышта-огууруга суох буолар, тохтуу
хоруу да ханна барыай. Макаров С. И. Кыаа суол
га турунан эрэрин (бөһүөлөк иһигэр маарнаа тутта
«...» эрдэринибит дьаһалтата тоҕо тохтоһон

рарын) сэлэнгээнт даяагтай хэрэгсэл
олхтоохтор юрдонгуу, модгүйүү суруктара ннпрбн
тин урагдсан. Бярабыла рдинринан, кини лст
... захам заправканы дызлэртан, уулар

рин-билэрийн тухарь захирагчийн дүрмийн дагуу
тан тайвччи, бэлүүлэн тахыгар тутуулуухтаага тоо
бичлэхэд тутуулуубатый? гэж дууд суралалд.

Од гынан баран, элэхтөн үүрүмдүк, билкинги олохтот сайдыттын сабыдыалыга

гүйлэмжээх үзэвчтэй аргамж агай бүтэрэ-оноро сымдаар
пийлэрэ Лөкүрүйн шингэр нитиэхтэй тайаартаабыт
көмүс сымнахтаран кырын харасынан кичтарыйна
дуо? Онук элэхэх днэс кэргэнгэ нитилибт буу-
лан, Афанасий Васильевич үрүктэр оодолоругар, дьон-
но-сэргээс итинник эйдэс сымнаахкыста чахчы.

1950 снллаахха төрөөрт Мугудаймгар, өгө сааншн атаарбт Уу-Огустаагар эргиллбтэ. Ол күһүн ба- йманцай сулуусада ыгырыллыбытын, дьонно малдыар буоланнар тохтогон. Мындавайы осконатыгар Учуу- талаабыта. Ол да буоллар, 1951 снл кулун тутарта иккннн ыгырыллан армияда барбыта. Бастаан Чи- таба, онтон Калининград куоракка үс снл сулуусна- лаабыта. Бойбуой уонна политическай бэлэмнэнигэ туйгуу көрдөрүүлэригэ итиннэ холобурдаах дьысе- нининэтин иһин чаас тэниттэлибтэ. Знамятын пи- нигэр хаартыскада түбэр чиэстэммитэ. Бастыг сал- дааты командованигэ 1953 снл олунньутуттан курска ыыныта. Ону 1954 с. от ыйыгар бүтэрэн техник- младнай лейтенант знамятын ылыта. Ити снл от ыйыгар саппаакка тахтыта. Онон Москва көмү- кэлгигэр охтубт буйун уонд айдаахх кэмгэ сулуус- талаан дойдутугар эпписэр буолан эргиллбтэ.

Кэлэгийн Мугудай оюулагчид нүүрч талын учуурталынан, фпзругуунаа, старшай шонер баһаата-йиан аянаа уташият курдук үлээлэбитинэй барар. Пәһилнэк иччаттара кишини комсомольской тәрилгә секретарианаа талааллар. Аня комсомола райкомун лекторынаа аванаар. Бишр киши холугар үгүс үлэ. Ону таһинаа оёо эрдэгиттән дөбөрө Семён Красильников сәбиэдисейдөөх кулуунка уус-уран самодельноһы тәрийсин. Быхата, хара сирсизардаттан мк-са түүнтә дияри түбүктәэх үлэ. Ити смл этә дни уус-уран самодельноһы оройбунаага көрүүгә му-гудайдар бастаабиттара, 1955 сылаахха иһилнэк иччата еминьнаар, сиордуваа дыариктанар оройбуа иһилнэктеригәр аач бастакы стадион Маралааһыга тутуллубута, сэрив иһилнэттән бастакы шонерскәй көстөр тәрәлиниһәхтик иштәлиһыга. Тыбынтахха кәлиң аатыра смлдыбыт ферма механизациялаах хотонуу тутууга садаламыста. Итиня барытыгар комсомольской тәрилгә секретара Афanasий Васильевич сылайбат сындааһынаа, бәртәохәй тәрәлини-һәгин көрдөрбүгә. Манна даватан өттөххә, Калинин аатынаа колхоз бырабылыманьната кәлиң стадионга А. В. Савнен катын игәрбитә.

Ол эрээри манга дагана ор үлдээнэтхэтэрэ. 1955 сыллаах күнүүн Чурагчы орто өсүүсүштүгэр старинай пионер баһаастыйанан, финагугуан киллэрбүттөрө, Онтон көмсомал райкомугар пионеркай өтдөл сэлбидессэйнэн аналбттара. Оппо эинэ харса сүөх күннэри-түүннэри үлэли сьалдьан тынньан баһында дойдуламьта.

Идэ, ол доторум чинэ биэрэн тулар агит...

Бу бичигт гүнэх мөрсүүхүүбүт этэ. Оройуон бичигтэ номсомолэскай сулуна Афанасий Васильевич Сивцевтүөрт уон сыллаахыта 1958 сыл муус устар 18 күнүгэр бичигиттэн суох буолубута. Ол араары кини сырдан мөрсүүнэ үөрөһүт оҕолорун, аһыттыт аччыттары, бииргэ үөрэммит догосторун өйдөрүттэн хаһаа да сүтүө суоба.

Петр ПОПОВ.

араас санга нормативтар, бараабылалар олохтон
лар, Озортон тўйралиааныан этэр, билдириниор
буолаахта, «Автоавралочные» станци контейнери
го (блочни), «Автосавралочные» станци контейнери
таах Россия Кылааынай баһаарынай иленисторина
бингэргэтвалибитэ итэннэ туттулла сымлар. Бу б
раабылада тутуһулдухаах эрх-билэлэр: куорат уо
на иккилдэниылээх нууннар нэгэртигэр контейне
най АЗС-лар кыаммалара 40 куб. м. итэдэһэ су
оттон куорат уонна иккилдэниылээх нууннар т
кытылларигар кыаммалара 80 куб. м итэдэһэ су
буолуохтаахтар.

Контейнерийн АЗС-лар нийн зорунгээ арахсаалт
«А» уонна «Б» тийнээхтэргэ, С.Н. Макаров тутуу
гтаах бдочий автозаправката «Б» тийнээ гон түбэлэ
«Б» тийн хайдах бусууохтаацый?

—Амьс производственный, административный, б
гоной дышлэртэ, мээлаагартан 30 м тайччи б
хатаах;
Дээр өөрөөр хонсой, чааһинай мэс дышлэрт

— Чиймнай гарагстан, алабас, массмына туруур
30 м тайнчч буудуухтаах:

—Суулартай тайлалчтай: I-III категориалах суулартай—20, IV—V категориалах суулартай—
м тайлалч буюу хуучтай.

Саяны килээрн, дьонго таймгастаах усуудыг
дунда хрийн суурээшээр сорогд өдөнө өхөн би
бүтээхээр. Холбоур С. Н. Макаров тутухт

длобу автозаправкатын үчүгэй өрүттэрэ туохханы
Бастакытынан, байаар талхыр буттала билэ ачыа
Чекканын тургэи, чоно, ыраас, имигэс хыаччый

Иванов Иван Иванович

Чурапчятаагы 29 №-дээх уоттан быһыллы
отэрээт начальнигы

